

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Félsz évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 8 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Főispáni nyilatkozat a bácskai szerbekről.

Mikor a napisajtó a délvidék szerb anyanyelvű lakosságának a magyarság és az állami integritás elleni féktelen, destruktív izgatásairól ir rémes közleményeket, mikor e közlemények alapján azt hinné az ország avatatlan közvéleménye, hogy itt nálunk már-már a testvérharc véres tűnyelvei csapkodnak az ég felé; — akkor, amidőn ily közlemények nemcsak a legnagyobb hazafiui aggodalmakat váltják ki országszerte, hanem az átkos bizalmatlanság konkolyát is elhinteni alkalmasak itt is, ott is, de meg a kedvezőtlen világitásba helyezett szerb nemzetiségűek romlatlan tömegeinek és romlatlan értelmiségének egyáltalán nem kívánatos méltatlankodását és önérzetes felszisszenését is provokálják — valóban országosan megnyugtató fénysugárként világit be a nehéz napok khaotikus sötétjébe és az általános depresszió felderítését szolgálja az a nyilvános nyilatkozat, melyet a magyarországi szerb nemzetiségek ugynevezett metropolisának, Ujvidék főispánja tett a „A Nap“ munkatársa kérdéseire

e lap decemberi 4-iki számának hasábjain.

A rendkívül nagy horderejű és országos érdekű tartalmán kívül miniket a legközelebről érdeklő nyilatkozatot szószerint itt adjuk:

— A Délvidéken izgalom és izgatás tulajdonképen nincs. Ami kis baj van, azt a nálunk most divatozó törökimádás okozta, amely bántja és elkeseríti a velünk élő szerb testvéreinket. Magam is magyar ember vagyok, de azt hiszem, hozzánk közelebb állanak a szerbek, akik nagy hálával viszonznak minden legkisebb szimpátiát, melyet a mi részünkről tapasztalnak.

— Igaz, hogy vannak a Délvidéken a nagyszerb államoknak hirdetői, de csak in sich, magukbar. Ezek a nagy szerb álmoknak hívói azonban nem tudnak konkolyt hinteni, amely jó és romlatlan. Tény, hogy a mi magyar szerbjeink lelkesednek a szerbiai harcokért, testvéreik győzelméért, ez azonban érthető, mert hiszen rokonságban vannak, nemcsak a nyelv és származás révén, hanem vérbeli rokonság köti össze őket. Egy példát mondok erre. A napokban az ujvidéki polgármester egy fényképet mutatott nekem. Megnézem: egy fess szerb kapitány fényképe. A

polgármester mondja: szegény, a vejem volt, a napokban elesett a csatatéren. Érthető hát az együttérzés, mert a mi szerbjeink közül egyiknek sógora, másnak atyafia harcok kinn a csatatereken. Addig, amíg ez a szimpátia a szerbekkel szemben nyilatkozik meg, nincs benne semmi elítélni való. Ha arról lenne szó, hogy a monarchia Szerbiával viseljen hadat, akkor hiszem, hogy a mi szerbjeink meg fogják mutatni hazafiságukat.

— Ujvidéken jelentékeny izgatás nem fordult elő. Egyetlen eset adódott, hogy a kendergyárban két szerbiai szerb kikelt a magyarok ellen. Ezek ellen az eljárás megindult. Biztosan hiszem s tudom, hogy a hazafias szerbek a legvalóságosabb helyzetben is be fogják bizonyítani, hogy velünk testvérnép és méltók a mi szeretetünkre.

Elmondotta még a főispán, hogy ami kis izgalom és idegesség volt is eddig, már elcsitult. Szerbiában is kezdődik egy józanabb belátás, amely azt diktálja a szerbeknek, hogy szakítsanak provokáló magatartásukkal.

Szerb nemzetiségű testvéreinknél bizonyára megerősíti ez a nyilatkozat annak a tndatát, hogy ebben a vármegyében a hivatottak magasabb látószögből, az oknyomozó gondolkozás

RÁCZITS és CZVRKUSITS

fűszer- és csemegeüzlete

ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

100-99

Legfinomabb

KÁVÉK

TEÁK

RUMOK

TEASÜTEMÉNYEK.

Egyedül legjobbnak elismert „COLUMBIA“ pörköltkávé.

objektivitásával látják, szemlélik és ismerik az eseményeket.

De — noha nem először — most már azonban igazán a lelkük mélyéig és kivétel nélkül arról is meggyőződhetek, hogy a munkapárt kormányzati rendszerében igaz, őszinte és önzetlen jóbarátjukat tekinthetik, mely nemesak a magasabb állami szempontok hű öre, de a szerb nemzetiségű testvérnép szive verését is nagyon jól és nagyon helyesen ismervén, őket, érzelmeiket megérteni, méltányolni és igazságosan megbírálni is képes.

Harc a sablonok ellen.

Manapság mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy az újévi b. u. é. k.-ázás tökéletesen sablonná s jelentőségtelemmé devalválódott. Ebből kifolyólag érthetetlen, hogy az emberek javarésze mégis határozottan ragaszkodik ahhoz a formalitáshoz, amely valaha a noblesse oblige elvén nyugodott. Az az esetleges erkölcsi haszon, amely abból háramlik ránk, hogy X, Y ur előzékenynek s figyelmesnek tart, abszolút nem áll arányban azzal a kárral, amely a rémes idővesztésből származik.

Számos városban belátták már e helyzet félszégességét s megtalálták a megfelelő megoldást. Ezt a sokhelyütt bevált megoldást szeretnők mi Zomborban is meghonosítani, amikor azzal a tervvel állunk a város közönsége elé, hogy a sablonos b. u. é. k.-ázást bizonyos jótékonycéllra szánt összeggel váltsa meg mindenki. E megoldással azt hisszük szimpatizálnia kell mindenkinek, hisz a megvalósulással részint megszabadul egy eléggé kellemetlen teherrel, részint pedig a jótékonycéllra való áldozással előmozdíthatja a jótékonyágnak városunkban elég gyöngén álló ügyét.

Egységes akcióra van természetesen szükség, egységes elhatározásra, mert csakis akkor s csakis egyöntetűséggel lehet keresztülvinni ezt a tervet. A szomszédos Baja már az elmúlt évben belátta az újévi üdvözlések neveltséges és komolytalanságát s behódolt annak az üdvös szokásnak, hogy a vizitkártya rengeteg halomban való küldözgetése helyett inkább áldoz a jótékonyágnak oltárán olyan összeget, amennyibe esetleg a b. u. é. k.-ázás került volna.

Az egyesületek és testületek vezetőinek kell ebben az ügyben vezetőszeretettel vállalniok, ha sikerre akarnak számítani. Egyébként szívesen fogadunk minden e kérdésre vonatkozó hozzászólást, hisz a kérdésnek állandóan felszinen tartásától reméljük leginkább, hogy a sablonoktól, üres formalitásoktól való eltérésnek szükségessége vérré válik.

Képkiallítás Zomborban.

Mintegy 100 darab képből álló tárlatot mutat be két jönevű budapesti festőművész a Vadászkiirt-szállóban. Fáy Sándor és Gillemot Ödön neve már régen nem ismeretlen hangzásu a képzőművészet iránt érdeklődő közönség előtt. Gillemot — ki legutóbb a szolnoki művészgárda egyik erőssége volt — főként állatképeivel szerzett szép hírnevet magának. Fáy sokáig mint portrifestőt ismertük, s mint ilyen, több évvel ezelőtt Zomborban is nagy elismeréssel találkozott néhány — előkelő emberünkről festett — arcképe. Azóta azonban Fáy más színeket rakott palettájára. Most plenerben festett kollektívával lép elénk. A levegő és napfény lett művészi hitvallásának alkotó eleme. S hogy ezen hitvallásában egészen magára talált, erről hangosan győz meg bennünket minden egyes kiállított képe, a téma iránt, az erők, mezők poézise előtt érzeti hódoló nagy szeretete.

A „Hegyi út ősszel“ párás levegőjével, ködben megtört, napfényben uszó lilás hegyoldalával, gyönyörű alkotás. „Petrozsényi messzetáj“-án is a mély levegő dominál. Komor felhői élnek, szemünk előtt vonulnak tova a messze perspektívájú hegyek közé ékelt sáros tó fölött. „Lili a napba néz“, „Piros ruhás kisleány“ stb. szebbnél-szebb és komoly studiumra valló darabok.

Gillemottól „Tehenek az árnyékban“, „Kopók“, „Lovak a vizen“, „Kifutóban“ és néhány „Lőfej“-e különösen alkalmasak arra, hogy az állatvilág e nagytehetségű megfigyelőjét a közönség szeretetébe ajánljuk. „Déli itatás“ című nagy alkotásáról pedig nem irhatunk mást, minthogy ez a darab „muzeumunkban“ kellene, hogy helyet foglaljon. Persze, ha nekünk ilyen muzeumunk, ha nekünk kulturpalotánk volna. Bizony, ha volna.

Zombor városa látott már jó néhány képkiallítást falai között. Rendezték azt nagy társulatok (pl. a Nemzeti Szalon) és rendezték többnyire élelmes képügynökök. Nem panaszkodunk, hogy városunk illetékesei ezektől a művészi eseményektől teljesen elzárkóztak volna. Sőt tudjuk, hogy főként a virgonc képügynök urak sokszor jó üzleteket is csináltak hangos reklámjaikkal és házalásukkal. De fel kellene panaszkodnunk, hogy ez így van, ha ugyanakkor a valóban érdemeiket, midőn a művészek maguk jelennek meg köztünk nagy költséggel járó őszinte bizalmukkal, cserben hagyná ez a kis elite közönségünk. Nem akarjuk az ördögöt falra festeni, reméljük, hogy Fáy és Gillemot nem fog rossz emlékekkel távozni tőlünk. Néhány szép képre máris folyik az alku, s a látogatás is megindult.

A kiállítás reggel 9 órától este 8 óráig van nyitva. Belépti díj 60 fillér. Iskolák csoportosan 20 fillérért kereshetik fel.

H I R E K.

Zombor város közgyűlése.

Zombor város törvényhatósági bizottsága szombaton Vojnits István főispán elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott.

A városi tanács előterjesztésére a vízvezeték és esatornázás előkészítéséhez szükséges próbakutak furása iránt megtartott árlejtést illetőleg a közgyűlés akként határozott, hogy az állandó választmány javaslatára 21.505 korona költséggel a Zsigmondi-féle ajánlatot fogadta el azzal, hogy nevezett vállalkozó köteles két 150 méter mély kut furási munkálatait 60 nap alatt megkezdeni és a lehető leg-

rövidebb idő alatt megfelelő munkaerővel megszakítás nélkül befejezni.

A törvényhatósági bizottság továbbá a villanyvilágítási hálózat megvizsgálása és terhelési viszonyainak megállapítása ügyében akként határozott, hogy a villanyvilágítási hálózat megterhelését megvizsgálattja és e célra Hollós műszaki tanácsost szakértői minőségben kéri fel.

Utasította ezenkívül a városi tanácsot, hogy a gyepmesterrel kötött szerződés felbontása iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg. A városi utadónak 1913. és 1914. évi költség-előirányzatát a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette.

A kultuszminiszter Bács-megye alispánjához.

A vallás- és közokt. miniszter Scultéty Ferenc Bács-Bodrog vármegye alispánjának és ugyanezen megye törvényhatósági bizottságának, azon alkalomból, hogy a siketnémák szegedi állami-lag segélyezett intézete segélyezésére 20.000 koronát meghaladó értékű állampapír évi kamatjövendelmét állandó jelleggel felajánlotta, köszönetet nyilvánított.

A Napközi Otthon épülete elé, mióta az idő hűvösre vált, mint kis fazó verebek el-eljöttek már a meleg étel és szobára váro szegénysorsu gyermekek, vágyó tekintettel nézve a bezárt kaput, magukban találgatva, hogy vajjon mikor nyílik az meg számukra? Az egyesület folyó hó 2-ára határozta a megnyitást, bevonult a kicsikék éhező csapatja és a megnyugvás édes érzetével sorakoztak a vezetőség, illetve az ételt kiosztó bizottság gondos szárnyai alá. Ezek a kis pártfogoltak eddig a karácsonyi ünnep alkalmával edességeket kaptak, tekintettel azonban az adagok minimális volta és a rövid tartamu örömeire, a választmány abban állapodott meg, hogy az idén valami maradandóbb tárgyat adjon a gyermekeknek. Tisztelettel fordulunk tehát nemcsak a tagokhoz, kik már eddig is és mindig a legnagyobb áldozatkészséget tanusították, hanem a jölekkü közönséghez, kivált edes anyakhoz azon kéressel, hogy régebbi játéktárgyakat, használt írószereket, könyvet, képet stb. stb. olyan dolgokat, melyek rendesen minden évben a padlásra kerülnek, e helyett a Napközi Otthon gyermekei számára elküldeni kegyeskednének. Az a sok kicsi lány és fiú, kiket a Jézuska bőkezűsége elhalmoz évente ajándékokkal, bizonyára örömet nélkülőzi a már úgy is félretett pár darab játékát, hogy bearányozza vele annak a szegény kis gyermeknek sötét karácsony estéjét, ahová megszokott vendégül csak a szükség és nélkülözés kopogtat be. Kérjük ahol meghallgatásra találunk, a tárgyakat e hó 10 től kezdve a reggel 9 órától délutáni 2 óráig nyitva lévő Antal-utcai Napközi Otthonba küldeni. Továbbá ugyanennek a humanizmustól áthatott egyesületnek oszlopos tagjai a választmány elnökével karöltve, lelkes örömmel készül a már hirdetett 5 órai teájára, hogy az minden ízében sikerüljön, mindenki jól érezze magát s felejthetlen emlékü legyen, mint az eddigiek is. Az estély különös érdekességét még emeli a sorsjáték, szép tárgyakkal. Minden belépő birtokosa egyttal egy sorsjegynek, mely az árusítást kizárja. Végül tánc.

Lyceumi előadás. Az elmúlt vasárnapon dr. Duchon János tartott előadást a városháza dísztermében „Napoleon“-ról. Azzal a szeretetreméltó közvetlenséggel vázolta nagy vonásokban Napoleon életét, amely egyéniségének amugy is sajátja. A közönség, amely nemcsak a dísztermet és karzatot, hanem a kis tanácsstermet is zsufozásig megtöltötte, végig nagy érdeklődéssel hallgatta a kedves és közvetlen modoru előadást, amelyet erősen megtapsolt.

Egy bácskai képviselő szűzbeszéde. Szabadka város második kerületének országgyűlési képviselője: *Janiga János* a napokban felszólalt a parlamentben. Bár már két éve képviselője a városnak, csak most jutott abba a helyzetbe, hogy felszólalhasson, ami szomorúan jellemző a mi áldatlan parlamenti viszonyainkra. A fővárosi lapok egy sorban „kivégezték” *Janiga* nagyszabásu beszédét s azt helyi beszédnek deklarálták. Pedig hát nincs igaza a fővárosi sajtónak. A napi politika nagy kérdéseit is megvilágította *Janiga* s amit mondott, az figyelmet érdemel, legalább annyit, amennyi egy két éves képviselő szűzbeszédének már illendőség okából is kijár. Ha szerte az országban nem is talál visszhangra az ő beszéde, itt a Bácskában, Szabadkán kellő figyelemben és méltatásban részesül az, mert ez a vármegye szereti és megbecsüli kiváló szülötteit, akik között *Janiga* bizonyára nem az utolsó.

Beszédét különben két részre oszthatjuk. Az egyikben az országos politika kérdéseit világította meg, a másik részben a legspeciálisabb szabadkai problémák egyikét: a vasuti pályaudvar kérdését.

Nem valószínű, hogy a beszéd hatása alatt a kereskedelmi kormány nyomban felépíteti az új pályaudvart, de hogy ez a beszéd nem a pusztába hangzó kiáltás volt, ezt annál inkább is hisszük, mert az első kerületnek *Vojnich Sándor* báró a képviselője s úgy ő, mint *Vojnich István* báró már több ízben megmutatták, hogy a vármegye érdekeit szívóköny viselik.

Előadás a Voltaire-egyletben.

A zombori Voltaire-egyesület meghívására f. hó 15-én d. u. 5 órakor a Vadászkiért dísztermében dr. *Donát Alfréd Agache* — a párisi *College libre des sciences sociales*, valamint a brüsszeli tudományegyetem szépművészettörténet professzora, a párisi social muzeum mérnöke stb. híres szociológus és író — tart előadást. Tárgy: Olesó építkezés. Előadó az építészetben a művészi és hasznossági elvet követve arra törekedik, hogy a feltétlen egynemű anyagból alkotott műnek is szembezőkően megörvendeztető külsőt adjon. A természetadta szépségeket megóvni, sőt visszavarázsolni kell oly esetekben, midőn a szociális követelmények folytán a telep tulságos kihasználásával azok megsemmisülnének; pl. bánya vagy ipartelepen a kivágott erdőséget ligetültetéssel vagy az utcaik sűrűbb fásításával pótoljuk. Ezen elvek alapján dolgozta ki dr. *Agache* *Jass Canberra* Ausztrália szövetség fővárosának terveit és helyenvaló lesz megemlíteni, hogy a versenyző mérnökök 3 kitüntetettje közé jutott. Az előadás ingyenes és mindenkinek szól.

Egy régi zombori tanár halála. Bécsben *Jirschik András*, volt zombori reáliskolai tanár, 80 éves korában meghalt. Bécsben polgáriszkolai igazgató volt; körülbelül 10 év előtt nyugalmába ment és Bécs mellett *Welsben* lakott. Neje *Wilhelmine* és leánya *Etmajer Frida* gyászolják.

Szegény gyermekek felruházása. A zombori *Matzitz-féle* *Budli-asztaltársaság* 2 fiú és 1 leány szegény iskolás gyermek téli ruhával való ellátási ünnepélyét folyó hó 15-én (vasárnap) d. u. 4 órakor tartja meg.

Uj kikötő. Az apatini magyar hajóállomás régi helyéről elkerül és a vasut átrakódója mellé helyezkedik. Rövidesen a két hajóállomás közötti és a *Weinspitz* felé levő rakpart kövel lesz kiépítve, úgy hogy a község régi vágya, a községi szabad rakodó és kikötő teljesedni fog.

Őrzik a bajai hidat. Bajáról jelentik: A bajai rendőrfőkapitány plakátokon adta tudtára a közönségnek, hogy felsőbb rendelet folytán a baja—bátaszéki hid alatt éjjel csak azoknak a halászsoknak szabad csónakon áthaladniuk, akik rendőrségi igazolvánnyal vannak ellátva. Ezek is kötelesek valamely világitóeszközt helyezni a csónakba, hogy az őrző, mely a hidat őrzi, rögtön tudja, kivel van dolga. Nappal bárki elvonulhat a hid alatt csónakon, de csak abban az esetben, ha szintén el van látva a rendőrfőkapitány által kiállított igazolvánnyal.

A kalocsaiak tisztelgése az új hercegprimásnál. *Csernoch János* dr. kalocsai érseknek esztergomi hercegprimássa történt legfelsőbb kinevezése alkalmából Kalocsa község vezető körei vasárnap, dec. 1-én járultak az új hercegprimás elé. A tisztelgő küldöttségek között legelső volt Kalocsa község képviselőtestülete. *Csernyus József* főjegyző tolmácsolta a község üdvözlését. Szép, emelkedett gondolatokban gazdag beszédére a hercegprimás kegyesen válaszolva, ismertette azon terveket, melyeket Kalocsa fejlődése érdekében keresztül vinni kívánt, vagy amennyire rövid másfél év alatt lehetett, már meg is valósított. Nagy örömet keltett a tisztelgők sorában azon kijelentése, hogy az általa kötött szerződések (cukorgyár, vasut) átvállalására fel fogja kérni utódját is, és hogy Kalocsa jövőjét tőle telhetőleg ezentul is elő fogja mozdítani. Nyomatékosan lelkükre kötötte a képviselőknek, hogy igyekezzenek mindig a legjobb viszonyt ápolni az érsekség és a város között, mert Kalocsa fejlődésének egyetlen igaz és biztos alapja és támasza az érsekség. A hercegprimás nyájasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival. A Kalocsai Kaszinó, a Földmívelők és Iparosok Szövetkezete, s a Kalocsai Takarékpénztár nevében *id. Tarajossy, Sándor* dr. üdvözölte a hercegeket. Ezután a kalocsai járási hivatalok s a csendőrség járultak *Helle János* főszolgabíró vezetése mellett *Csernoch János* elé. Az érsek elismerését fejezte ki különösen a mindinkább szaporodó jó kövezett utak miatt a járási vezetőségeknek. A királyi törvényszék nevében *Bajzáth János*, a járásbíróság nevében *Rihmer Kázmér*, az ügyészség nevében *Pintér József* járultak a főpásztor elé, ki barátságosan elbeszélgetett a tisztelgőkkel. A m. kir. posta és távirtdahivatal tisztviselői *Csányi Ferenc* főnök vezetése mellett járultak az érsek elé. A férfi tanítóképző-intézet tanári kara nevében *Petrányi Ferenc* igazgató üdvözölte a hercegprimást.

Községek villamos világitása Zomborból. *Nemesmilitics, Csonoplya, Kerény, O- és Ujszivác* községek még a múlt évben elhatározták, hogy egyesült erővel villamosvilágítást rendeznek be s e célból *Kerény* villamos telepet állítanak föl. A terv kivitele azonban nehézségekbe ütközött s a nevezett községek most az iránt tettek lépéseket, hogy a világitást a zombori telepből kaphassák meg. Ebben az ügyben a városi villamos bizottság esütörtökön délután ülést tartott és hozzájárult a tervhez. A terv szerint a zombori villamos telep *Kerény* községgel köttetik össze s onnét ágazik szét a vezeték a többi községekbe. A vezetéket természetesen a telep állítja föl, de a községek belterületén a vezeték költségei a községeket terhelik. A terv kivitele ilyen módon a transzformátorokkal együtt, 130 ezer koronájába kerül a villamos teleprek. Természetesen a községek a zomborítól egészen elkülönített külön vezetéket kapnak. Mihelyt a végleges és jogerős megállapodás létrejön, a hálózat építését azonnal megkezdik és az egész munkálatot gyorsan keresztül viszik, hogy a községek mielőbb hozzájuthassanak a villamvilágításhoz.

Muzeumnyitás. A *Bács-Bodrog* vármegyei történelmi társulat muzeumának régiségtára folyó hó 8-án (vasárnap) délután 2—4-ig díjtalanul megtekinthető.

Kémnek néztek egy utazót. *Ujvidékről* jelentik: A szomszéd *Péterváradon* feltűnő letartóztatás történt tegnap. *Engelmann Hugó* tizenkilencéves kereskedelmi utazó, tegnapelőtt este, dolgai végeztével átsétált *Ujvidékről Péterváradra*. Séta közben beszélgetésbe elegyedett egy szolgálatban levő őrmesterrel és laikus kíváncsisággal a vár utai iránt érdeklődött. Az őrmesternek feltűnt a dolog, jelentést tett a felsőbb hatóságnak, mire *Engelmann* kémkedés gyanúja miatt letartóztatott. Tekintélyes kereskedők, akik ismerik az utazót, közbevetették magukat, hogy az ártatlanul bajba került embert szabadon bocsássák.

Félelmében megörült tartalékos. Szabadkáról jelentik: Hétfőn délután *Ludaspuszta* mellett a szegedi vonat

egyik harmadosztályu kocsiából hirtelen kiugrott egy közkatona. A föltés oldalán legurult, majd lábraállván, nekiiramodott a mezőnek. Először egy paraszt emberrel találkozott, aki ijedtében segítségért kiáltott, amikor a vérző testű, zavarodott tekintetű katona feléje rohant. A katona torkaszakadtából ordított:

— Itt a háború! Végünk van!

Az emberek menekültek előle és így nem tett kárt senkiben. Nemsokára előkerült a csendőrijárat és lefoglta a dühöngő bakát. Összeláncolták a meghibbant a gyu embert, amde ez óriási erővel tépte széjjel a láncokat. Mikor végre sikerült őt megfékezni és kocsira ültetni, dühöngeni kezdett és kivetette magát a kocsiból. Erre aztán kötelekkel a kocsii fenekéhez kötötték. Egész uton harapott és folyton azt kiabálta, hogy a háború úgy is megöli, hagyják meghalni. — A 86. gyalogezred laktanyájába hozták, a hol megtudták, hogy *Juricska János*nak hívják, 1908-ban szabadult és most mint tartalékos hivatást be. Az összetört, félholt katona a kaszárnyában lecsillapodott és halk hangon ezeket mondta:

— Most legalább majd magyar katonák ölnek agyon, nem kell háboruba mennem. *Juricskát* a budapesti helyőrségi kórházba szállítják.

A Távirati Iroda rendszeres becsapása.

Megemlékeztünk már több alkalommal arról, hogy valaki, aki azzal szokott dicsekedni, hogy már husz éve liferálja a zombori híreket Pestre, valótlan hírekkel látja el folyton a félhivatalos „Távirati Iroda” utján a fővárosi lapokat. Ez a sordijakban utazó tudósító különben azt is megszokta cselekedni, hogy a bács megyei heti és napilapok híreit kellő lével feleresztve fel szokta sürgönyözni a Távirati Irodának és azokat aztán így néhány nappal megjelenésük után olvashatjuk őket újra a fővárosi lapokban. Ez a tudósító ur mostanában szüretel csak igazán. A külpolitikai bonyolult helyzetből iparkodik lehető nagy sordijakra szert tenni. Folyton szerb kénemek után szaglász és miután Zomborban ilyenek nincsenek, hát egyszerűen kitalál ilyeneket sordijai érdekében. A zombati fővárosi napilapokban ismételtelen feltalált egy szép kövér szerb kacását. Miként olvashattuk, Zomborban a rendőrség letartóztatott egy állítólagos szerb kémeket, a ki a tudósító ur fantáziája szerint egy helybeli uri háznál sofförködött és állítólag szerbiai tiszt. A tudósító ur arról is tud, hogy a környéken a szerb lakosságot lázítják. Az egészről pedig annyi az igaz, hogy a mult heti zombori országos vásár alkalmával a rendőrség igazolásra szólított fel egy *Sodolovac* nevezetű szlávóniai illetőségű suhancot, aki részegen összevissza beszélt mindent és miután rendes foglalkozása nem volt, előállította és illetőségi helyére toloncoltatta. Ebből csinált a tudósító ur szenzációt. A vége az ilyen szenzációsinalgatásnak és a kedélyek izgatásának pedig az lehet, hogy a tudósító urat majd az ok nélkül rágalmozottak egyszer fölön fogják és alaposan elpáholják, a mit eddigi tudósításával már rég megérdemelt.

Uj vasutvonal Bácskában. Gróf *Széchenyi Emil* orsz. képviselő és *Szemző Gyula* volt főispán kezdeményezésére *Gombostól* kiinduló új vasutvonal kiépítésére kapott *Herzeg Péter* előmunkálati engedélyt. A vasutvonal *Gombostól* — *Vajszka, Bogyán, Palona, Bácsujlak* és *Dunabökény* községek érintésével — *Ujpalánkára* vezetne. Ezzel kapcsolatosan *Bácsujlak* és *Dunabökény*, valamint *Ujpalánka* községek a dunai árterület ármentesítését is kívinni óhajtják és ez okból egyenkint 3000—4000 koronával járulnak a vasutépítéshez, mellyel ezen világtól elzárt falvak felettel sokat nyernének.

Szőlőtalajok javítása. Szőlőtermelő gazdáink figyelme az utóbbi időben nagy mértékben terelődött rá a műtrágyák használatára, mert szőlővidékeinken általános a panasz, hogy egyrészt nem is áll rendelkezésükre elegendő istálló trágya, másrészt nagyon drágává teszi az istálló trágyával való trágyázást a megdrágult munkabér ugyanarra, hogy különösen magasabb hegyeken fekvő szőlőket nem is igen lehet istálló trágyával ellátni. Ennek következtében sok kérdés

érkezik a szőlő műtrágyázási ügyekben, miért szükségét látjuk mi is közölni azt, hogy különösen a homoki szőlők, de a hegyi szőlők termőképességét is a műtrágyák segélyvé nemcsak fenntartani, de nagy mértékben fokozni is lehet. Homoki szőlőkben két. holl dandént 250 kg. kálszuperfoszfátot kell kiszórni fedés előtt, hegyi szőlőkben pedig 200 kg. szuperfoszfátot. Tavasszal pedig ugy a homoki mint a hegyi szőlőkben nyitás előtt kell kiszórni 50 kg. chilisalétromot, s ugyanannyit az első kapálás előtt. A kálszuperfoszfát, illetőleg a szuperfoszfátnak hatása két évre terjed, tehát minden második évden kell alkalmazni, a chilisalétromot ellenben minden évben tavasszal kell alkalmazni, amikor a szőlő istállótrágyát nem kapott. Ezen trágyázási rendszerrel a szőlők termésátlagát kétszeres, sőt háromszorosra lehet emelni, s e mellett különösen a homoki szőlőkben az istálló trágyát teljesen is lehet nélkülözni. Hegyi szőlők is beérik ezen trágyázás mellett egy harmad, egy negyedannyi trágyával, mint amennyit eddig kaptak.

Művészet — Irodalom.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zomborban (telefon 161.) kaphatók az e héten megjelent következő könyvujdonságok:

Réti: Poétikus gépiró kisasszony. 1.60 kor.
 Krüger: Orgonaszó. 1.40 kor.
 Szenes: Az ifju Ady Endre. 60 fil.
 Dr. Rózsa: Az új iskola felé. 4 kor.
 Veres: Az élettan tankönyve. 20 kor.
 Hauauer: Lelkiismeret. 1 kor.
 Hudima: Az élet problémája. 1 kor.
 Némethy: Az ősember paleontologia világánál. 1 korona.
 Bartha M. összegyűjtött munkái. III.
 Dr. Gieszkejn: Jellemképzés. 30 fil.
 Mihályfi: Egyházi beszédek. 3 kor.
 Varga: A magyar kartekek. 1 kor.
 Keleti: Mozgó színház. 1 kor.
 Bölesházy: A vas.
 Dr. Hebelt: Tanulmány a jogi ügyletről. 7 kor.
 Dr. Finkey: Fiatalkoruk büntetőjoga Észak-Amerikában. 7 kor.
 Dr. Besnyó: Magántisztviselők nyugdíja. 2 kor.

S Z I N H Á Z .

Heti műsor:

Pénteken: **Piktorok.**
 Szombaton: **Cigánybáró.**
 Vasárnap d. u.: **Varázskeringő.**
 este: **Tengerész Kató.**
 Hétfőn: **Csókszanatórium.**

*

Csókszanatórium. Vasárnapon volt bemutatója a burleszk-operette jelzéssel ellátott színpadi műnek, amelynek létezése csupán a fővárosi konkurrencia nélküli operette viszonyokra vezethető vissza. A burleszk-operettek től a néző nem vár sokat, hanem minden mellékgondolat nélkül elmulat a színpadon lejátszódó humoros jelenetek tréfáin és mókáján. Az előadás lassu tempóban haladt. Sokat nevetett a közönség Várady, Szécsi, Halmi, Medgyesi, Rónai és Kis Cecil által előadott darabnak.

Annuska. A magyar fehérvigjáték-irodalom egyik bájos, de talán nem időszerű darabja Annuska, egy bájos fiatal leánykának története. A leányka, kire az apácák szelid, csendes életmódja nagy hatással van, elhatározza hogy felveszi a fátyolt — noha szeret, szereti régi játszótársát Miklóst. Az izgalom nélküli darabban természetesen mindenki párjára lel. A darab nem tetszett, holott kitűnő előadásban ment.

A főszereplő Károlyi Ibolyka volt. Ez a fiatal művésznő rohamlépésben hódítja meg

a közönség szívét. Egyszerű, keresetlen kedvessége, bájos szépsége, meleg és közvetlen beszéde azt az Annuskát juttatják eszünkbe, kiről Gárdonyi álmodott és irt. Bátran mondhatjuk, hogy alig képzelhetünk el kedvesebb alakítást. Czobor volt a partnere, ki a nem neki való szerepet elég jól játszotta, bár inkább az intrikus szerepkörre termett. Ligeti Angela és Biró adták a kontra párt szép sikerrel. Ligeti Angélnak és Károlyi Ibolykának pár jelenetei rendkívüli kedvesek voltak és nyílt színen élénk tapsot váltottak ki. Rónai — az öreg barát — rendes humorával nagy derűtséget keltett. Jók voltak Medgyesi Erzsi, Ungvári, Bánhid.

Aranyvirág. Szerdán nagyszámu közönség várta Huszka kedvelt zenéjű darabjának előadását, amely a szereplők indiszponáltsága folytán nagyon gyengén „ütött ki.” Szécsi ügyes tánca és jó alakítása nem lendíthetett a gyenge előadáson.

HIRDETÉSEK.

342972/FI/IV—a/1912. sz.

Hirdetmény.

Rendkívüli forgalmi viszonyok következtében, a vasuti üzletszabályzat 75. §. (3) 5. és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozmány 6. §. (3) 2. pontja alapján, kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur utólagos jóváhagyásával, a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban folyó évi december hó 1-től kezdve visszavonásig érvényesítendő három (3) napi póthatáridőt állapítottunk meg mindazokra a teherárúkra, melyek Pozsony rendező p. u., Pozsony-Ujváros, Lipótvár, Rákos rendező p. u., Rákos, Szolnok, Cegléd, Szeged, Szabadka, Hatvan, Nagyvárád, Kőrlyháza, Ujdombovár és Budapest-Ferencváros állomások bármelyikét bármely irányban átmenetben érintik, továbbá azokra a teherárúkra is, amelyek Érsekújvár állomást a Komárom felé és viszont való útjukban átmenetben érintik. Az ebben a hirdetményben megállapított póthatáridő minden egyes küldemény után annyiszor számíttatik, ahány állomást a küldemény fuvarozás közben a fenti állomások közül átmenetben érint.

Ez a póthatáridő a már érvényben levő díjszabásszerű fuvarozási és allandó jellegű póthatáridőkön kívül érvényesítettik és élő állatok, friss hús, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás-küldeményekre nem alkalmaztatik. Budapest, 1912. évi november hó 30-án.

Az igazgatóság.

ÜZLET MEGNYITÁS.

Tisztelettel van szerencsém a m. t. közönség szives tudomására hozni, hogy Zomborban, a Szentháromság-tér és Basa-utca sarkán (a volt Tárczay-féle emeletes házban) törvényszékieleg bejegyzett

GERGUROV GYÖRGY

CÉG ALATT

fűszer, csemege, bor, tea, rum, ásványviz- és festék-kereskedést

rendeztem be és azt folyó évi november hó 17-én megnyitottam.

Kiváló figyelmébe ajánlom dúsan felszerelt áruraktáramat, különösen prágai sonka, angol szalonna, bel- és külföldi sajtok, finomított cukor, valódi Cuba, jó zamatú arab mocca és java-kávéimat, kitűnő ananász jamaikai rum, bel- és külföldi cognac, különféle csemege- és pezsgő-boraimat, ugy kínai és orosz teákat is, mely árúk mind megbízható közvetlen s első kézből lesznek beszerezve.

Amidőn nagybecsű megbízásait tisztelettel kérem, biztosítom, miszerint minden törekvésem oda irányul, hogy megelégedését minden tekintetben kiérdemelhessem. Megrendelések a legkisebb mennyiségben is házhoz szállíttatnak.

Magamat szives jóindulatába és pártfogásába ajánlva, maradok

kitűnő tisztelettel

GERGUROV GYÖRGY.

MED. UNIV.

30-29

Dr. LUKITS MIROSLÁV

Zombor, Zarándok-utca 10. sz.

Rendel d. e. 8-11-ig.

Fog- és szájbetegeknek d. u. 2-5-ig.

Aranykoronák, aranyhidak és mindennemű kaucsuk fogazatok. Mindenféle tömések (plombok). Fog- és gyökérhuzás teljes érzéstelenítéssel.

Kiadó lakás.

Apolló-utca 14. szám alatt egy csinosan berendezett utcai garzon lakás, külön bejárattal és előszobával, 1913. évi január 1-től bérbeadó. Bővebbet a házban. 3-1

3654/1912.

Pályázati hirdetmény

a Csonoplya községénél lemondás folytán üresedésbe jött és évi 1000 koronával javadalmozott II-ik segédjegyzői állásra.

Pályázati határidő: 1912. évi december hó 20.

Zombor, 1912. december 1.

TÁRCZAY DEZSŐ,
főszolgabíró.

Zombor város üzleti : tájékoztatója. :

Bácsmezgye első cipőraktára **Holländer József** Kossuth Lajos-utca 2. Alapított 1873. évben. Ajánlja óriási raktárát legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekecipőkben és papucsokban. Hazai, kóbrák és külföldi gyártmányokban.

Listhevi György angol férfiszabó (Kistempom u. 4) a legdivatosabb öltönyöket, valamint őszi-tavaszi kabátokat szolid árak mellett legesinosabb kivitelben készít.

Husvéth István,
fest és tisztit.

Zombor, Deák Ferenc-körút 20. Telefon sz. 80.
Alapított 1824-ben.

Butor nagy vásár! Bácska legnagyobb butorraktára. Eladások részletfizetésre is. Iparosok áruvesztése.

Berautók megrendelhetők a zombori Autóbusz vállalat irodájában. Telefonszám: 91.

Gyümölcs, friss tej, vaj, túró, tejföl, továbbá tea, rum, bor, valódi boszniai szilyórium, likőr stb. állandóan kapható özv. Vörös István fűszer- és delgyümölcs-üzletben, Városy Gyula-utca. 50-41

Scherer M. megnagyobbított és kibővített nagy butor-, üveg- és porcellán-raktára, Kossuth Lajos-utca. Nagy választék uri ebéd- és hátszoba berendezésekben. Kárpított butorjavítás, képerkeztetés és üvegezés elfogadják.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!!

és állandó raktár világhírű **Förster és**

Wirth-féle zongorák angol szerkezettel, ugyszintén **Öezer, Petreff, Lauberger, Stingl-féle** zongorák bécsi szerkezettel

bármikor megtekinthetők minden vételi kötelezettség nélkül.

Raab Károly

zongora termében Zrinyi-utca és Orgona-utca 12. sz.

Minden este 5-7-ig Phonola hangverseny!

Mandits P. elsőrendű fényképezési műtermét Petőfi-utca 13. sz. alá (Bunyi féle ház) helyezte át. Együttal értesíti a fényképezési sportkedvelőket, hogy minden minőségű fényképezőgépek, valamint az összes fényképezési cikkek nála beszerezhetők.

Raics József (Zombor, Széchenyi-körút 26.) polgári és egyenruha szabó, valamint egyéves önkéntesi felszerelések szállítója. Szövetekben nagy választék. Szolid árak!

Gorguev Dániel és fia vas- és festékkereskedése és szennagereskedése Zombor, Kossuth Lajos-u. 10. sz. Porosz darab, kocka, dió és brikket (tégla) szén. Hazai és porosz koks. Kovács szén és boszniai kőszén. Pécsi fűtő és brikket (tégla) szén cséplésre mindenféle hazai és külföldi bányából különféle ipari célokra használható szén. Interurbán telefon 93. szám.

Ugry József villanyerőre berendezett cukrászata (Kossuth-u. 11., telefon sz. 170.) Ajánlja mindennapi friss süteményeit és cukorkáit, valamint oszonnakávéit. Rendelést vidékre is elfogad.

AUTO-PNEUMATIC!!!

Bátor vagyok nagybecsű tudomására hozni, hogy a hírneves „Michelin“-pneumatic gyári lerakatát sikerült megkapnom, ennél fogva azon helyzetben vagyok, hogy az összes méretű auto-pneumaticot, köpenyt és tömlőt, eredeti gyári áron, zombori raktáramról adhatom.

Raktáron tartok továbbá Vacuum auto-olajat, valamint auto-benzint is.

Nagyraabcsült megbízásait kérve, vagyok kiváló tisztelettel

DOLENCICS JÓZSEF

Zombor, Zrinyi-utca 8. — Telefonszám 162.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 41. sz. — Nagy raktár kész sír- emlékek és butor-márványlapokban. Márvány-fürészelés és csiszolás.

Bachrach Viktor szén- és tűzifakereskedő Thököly-ut 29. Magyar és porosz kőszén, továbbá koks és legújabb rekorta faszén, vágott és ölfá legolcsóbb árban házhoz szállítva. Szén és fa vagononként is megrendelhető.

Tilger Mihály (Szelenese, Könyök-utca 15., kis szerb iskola közelében) szitaáru, valamint kert és udvar bekerítéséhez szükséges drótfonat készítő.

Epület és butorasztalos műhelyem a mai kornak megfelelően villanyerőre berendezve folyó évi januártól kezdve saját házamba (Liszt-utca 2.) a leendő tisztviselőtelep szomszédságába helyeztem át. **Ispanovits Mihály.**

Schneider János kocsifényező és kárpitos Zombor, Zöldfa-utca 8. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltetnek.

Szénkereskedés.

Raktáron tartok és állandóan kapható:

I-ma porosz szén 100 kiló ára	4-80 K.
Legfinomabb koks 100 kiló ára	5-40 K.
I-ma salgótarjáni szén 100 kiló ára	3-70 K.
I-ma kétszer mosott kovácsszén 100 kiló ára	4-20 K.

A szénárak levelezőlapon vagy telefon útján megrendelhetők a legkisebb mennyiségben is, amelyet pontosan kimérve, teljesen díjtalanul szállítom haza. — **Waggononkénti megrendelést is elfogadok.**

RESCH JÓZSEF

Zombor, Radics-u. 4. Telefon sz. 107. és 134.

Fényképek. **Singer S.** ujonnan épült és izlésesen berendezett fényképezési műtermében készülnek a legmodernebb kivitelű fényképek. (Kossuth Lajos-utca, saját ház.)

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Női kézimunkák és hozzávaló kellékek a legkiválóbb izlésű és legolcsóbb árban kapható **Kaufmann Emil** kézimunka üzletében Zombor, Petőfi-utca. Tanítónők és zárdák 20% kedvezményben részesülnek.

Ha jól és olcsón akar vásárolni, keresse fel a **Klein Vilmos és Társa cég** üzletét (Kossuth Lajos-utca 1. sz.), hol mindenféle rövid-, szövött-, bőr- és acélárut nagy választékban jutányosan kaphat.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel van szerencsém a t. közönség nagybecsű tudomására juttatni, hogy **Gromon-utca 2. szám alatti**

könyv-, zenemű- és papirkereskedésemet

Kossuth Lajos-utca és Deák Ferenc-körút sarkára, a Falcone-féle alapítványi házba helyeztem át.

52-38

Teljes tisztelettel

BUGUMERSZKY P. SZVETOZÁR,
könyvkereskedő.

Legolcsóbb és legalkalmasabb

karácsonyi és újévi ajándékok

mérsékelt árak mellett kaphatók.

Kinek drága az egészsége

és pénzt nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

OROSZLAN

Menthol Sósorszeszt

a háziszerek királyát.

Kapható 44 fill., 1 K 10 f., és 2 K 20 filléres üvegekben.

Főelárúsítás: 52-39

Lugumerszky P. Szvetozár

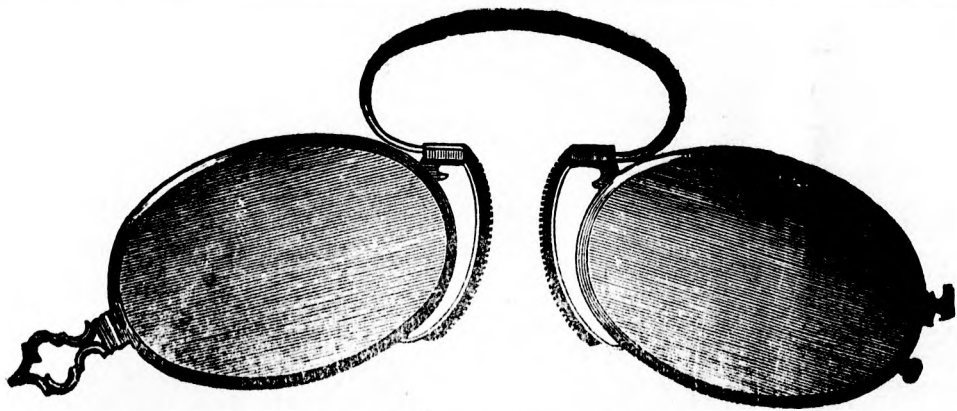
fűszerkereskedésében Zomborban.

Szusz. köszvény, reuma, szaggatás, nyílalás, oldalszurás, keresztcsontfájás, derek-, oldal- vagy hátfájás, izom- és inbántalmak, kar- és lágyengesség, morev vögtagok és ujjak, göröcsök, továbbá hűlés-, megfázás- vagy légzúzóból származó bajok azonnal enyhülnek az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** használatával. Ha a fájó testrészt a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszaggatás, hajhullás, idegeség, bágyadság, kimerültség, általános gyengeség esetében kincscsel ér fel a valódi **Oroszlán Menthol Sósorszesz**. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, ugy emlékezzék az **Oroszlán Menthol Sósorszeszre**, mely a legkiválóbb és legelterjedtebb háziszér. Ezer és ezer más esetben is kitűnő sikerrel lesz az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** használva. Minden egyes üveghez bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírat tanuskodik róla, hogy az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** az emberiség jövője.

Fővényesen bejegyzett védjegy. Óvatossággal értéktelen utánzatoktól.

	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	
A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	<p>ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLÍTÁS, meglepetésszerű olcsó, a legmagasabb !! <small>100-39</small> igényeknek megfelelő !!</p> <p>LAKÁSBERENDEZÉSEK, <u>uri szobák, szalonok,</u> <u>ebédlők és hálószobák</u> nagy raktára.</p> <p>Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye. Elfogad a legmodernebb KÁRPITOS MUNKÁKAT és DISZITÉSEKET.</p>	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.
	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	

**Optikai, betegápolási,
 elektrotechnikai vállalat.**

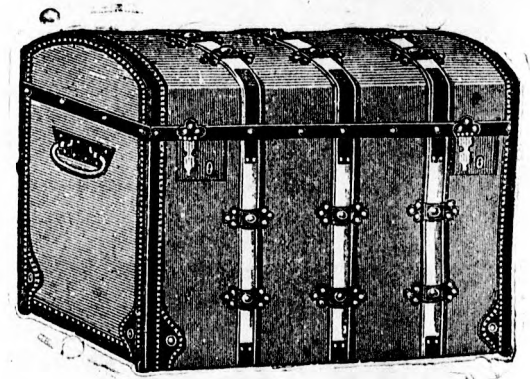
Nagy választék!! 100-61 Olcsó árak!!

**Javítások lehető leggyorsabban
 eszközölnetnek**

TELOTSCH GÁSPÁR

lát- és műszerésznél, ZOMBOR.

Nyomatott Bittermann Nándor és Fia cég könyvnyomdájában Zomborban.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Teltsch Gáspár
bőröndgyárában, Zomborban.

Kiadótulajdonos: Bittermann Nándor és Fia cég.